

ДО:
Г-н Ивайло Калфин,
Заместник Министър-председател,
Председател на НССЕИВ

ОТНОСНО:

Пакет предложения от граждански организации и граждани за повишаване ефективността на НССЕИВ и на по-широката административна инфраструктура по политиките за малцинствата

Уважаеми г-н Калфин,

На 8 февруари 2016 в хотел „Рамада“ се проведе работна среща, иницирана от ромски граждански организации, на тема: „Структурни приоритети, необходими за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020“. Във втората част на форума, в която участвахте и Ви е като Председател на НССЕИВ, г-жа Росица Иванова като негов Секретар и г-жа Милена Христова, съветник в Политическия кабинет, бяха обсъдени възможности за повишаване ефективността на работата на НССЕИВ към МС.

В периода от време след срещата, представители на ромски и други граждански организации, работещи по проблематиката, в процес на консултации помежду си **изготвихме пакет от предложения, които затварят един кръг от логично свързани мерки**. Убедени сме, че единствено възприети и анализирани в тази си взаимна обвързаност, те могат да доведат до наистина реални промени в дейността на НССЕИВ, доизграждайки административната инфраструктура по политиките за малцинствата.

Предложенията ни визират както прецизирането и укрепването на функциите и правомощията на консултативния орган НССЕИВ като такъв, така и попълват мястото на липсващите административни и консултативни звена, без които въпросът „Как НССЕИВ да стане по-ефективен“ няма никога да има положително решение.

Внасяйки на вниманието Ви този пакет от взаимно-обвързани мерки, заявяваме пълна готовност да проведем обсъждане по тях във формат, предложен от Вас. Същевременно се заявяваме и като страна в един по-продължителен консултативен процес (в рамките на работна група към МС), по време на който да разработим в експертен порядък цялостна визия за ефективна административна инфраструктура на нивото на МС по политиките към малцинствата и обвързването ѝ по хоризонтала и вертикала на секторно ниво.

Като разчитаме на успешна комуникация по проблематиката, оставаме с уважение,

ОТ ВНОСИТЕЛИТЕ

(Списъкът с имената е приложен към текста)

I. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА НССЕИВ В НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОНСУЛТАЦИИ ПО ПОЛИТИКИТЕ ЗА МАЛЦИНСТВОТА КЪМ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ¹ (НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ)

Предвид досегашната неефективност на Съвета считаме, че е необходимо основно да се преразгледат редица аспекти в статута, функциите и правомощията му, в условията за членство, в процедурите за избор, в организацията на работа и т.н., така че той да придобие реално въздействие върху политиките, насочени за малцинствата, в частност - към политиките за интеграция на ромите в обществения живот.

1. Предложения относно СТАТУТА И НАИМЕНОВАНИЕТО на Националния съвет

Статут

- 1.1. Националният съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата (Националният съвет) е част от структурата на Министерски съвет като специализиран орган за сътрудничество и консултации между правителствени органи, структури на гражданското общество и граждански експерти, при планирането, реализацията, наблюдението и оценката на политиките за малцинствата.
- 1.2. Националният съвет обсъжда, одобрява, наблюдава, анализира и дава становища по планираните/ приетите мерки от страна на МС и правителството, **от гледна точка на:**
  - спазването на задълженията на Република България, произтичащи от ратифицираните от нея инструменти на международното и европейското право, отнасящи се до правата на българските граждани, принадлежащи към етнически, религиозни и езикови малцинства;
  - утвърждаването във всички области на икономическия, социалния, политическия и културния живот на пълно и ефективно равенство между българските граждани, принадлежащи към малцинства и тези от мнозинството;
  - създаването на реални предпоставки за изпълнение на гарантираните от Конституцията на РБ права на българските граждани, принадлежащи към етнически, религиозни и езикови малцинства, да поддържат и развиват своята култура и да съхраняват своята религия, език, традиции и културно наследство;
  - създаване на условия българските граждани, принадлежащи към етнически, религиозни и езикови малцинства, да се приобщат и интегрират пълноценно в обществения живот;
  - запазването и укрепването на етническата толерантност и разбирателство в обществото;
  - участието на Република България в международното сътрудничество в областта на защитата на правата на лицата, принадлежащи към национални, етнически, религиозни или езикови малцинства, включително в подготовката на международни договори, декларации и други инструменти;
  - участието на Република България в международни проекти и програми, целящи осигуряването на равноправно участие в обществото на лицата, принадлежащи към малцинства, включително проекти, финансирани от структурните фондове и програмите на Европейския съюз;
- 1.3. Националният съвет е юридическо лице на бюджетна издръжка.

Наименование

При предстоящите промени следва да се елиминира по нормативен ред заложената в досегашното име на консултативния орган – Национален съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси - неяснота за кои точно малцинствени групи се отнася дейността му, както и да се отстрани възможността за произволни тълкувания и практики при осигуряването/ или неосигуряването на достъп до участие в консултативния орган на представители на едни или други малцинствени групи. Съгласно ангажиментите си по международно-правни инструменти, по които **е страна**², България трябва да осигурява равна закрила на всички малцинства, така както те са дефинирани в международното право, свързано с правата на човека, а именно - етнически, религиозни, културни и езикови. Изтъкнатият в настоящото наименование приоритет за работа по „етническите въпроси“ презумира, че ще се работи единствено по проблемите на етническите малцинства, което поставя въпроса - Защо са изключени другите малцинства, чиито членове не се идентифицират като такива?

¹ Това е начинът, по който предлагаме да се нарича консултативният орган..

² Международният пакт за граждански и политически права (МПГПП, чл.27) и Декларацията за правата на лицата, принадлежащи към национални или етнически, религиозни и езикови малцинства на ООН. МПГПП в чл.27 утвърждава права на „етнически, религиозни и езикови малцинства“...” Конституцията на РБ с редица свои текстове отчита съществуването на религиозни, езикови и етнически различия, респ. на носители на такива различия и утвърждава санкция за закрилата им.(Виж Решение №4/21.04.1992 г. по к.д. №1 от 1991 г; Решение №2/18.02.1998 г. по к.д.№15 №15 от 1997 г. Конституционният съд се произнася във връзка с този въпрос).

Изборът дали да кандидатстват за участие в Националния съвет или не трябва да е на организациите и индивидите, но нормативна възможност за представеност и участие трябва да е осигурена за представители на всички етнически, религиозни и езикови малцинства в страната.

Подходящо име за този орган би било такова, което:

- изтъква, че става дума именно за политики, а не за анализи на етничността с изследователски интерес;
- не приоритизира и не елиминира по условие едни или други малцинствени групи;
- осигурява възможност за равен достъп за членство на представители на което и да е етническо, религиозно и езиково малцинство, ако има заявено такова желание.

Едно подходящо наименование, което отчита тези аргументи, е **Национален съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата**.

2. Предложения относно ФУНКЦИИТЕ на Националния съвет

Функциите на Националния съвет трябва да се ревизират, като към тях бъдат добавени нови и присъщи на характера на подобен експертно-консултативен орган, а същевременно се премахнат неприсъщите за него ангажименти.

NB: Напълно несвойствена например е функцията да раздава грантове в подкрепа на инициативи на граждански организации по развиване на малцинствената идентичност и межкултурното сътрудничество. Подобни функции следва да се изпълняват от органи като Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства към МОН, от структури към ресорни министерства като това на образованието, културата, здравеопазването и др.

Сред функциите на Националния съвет следва да са:

- 2.1. Да **консултира** Министерския съвет, централни, регионални и общински институции и местни власти по въпроси, свързани със спазването на задълженията на страната по силата на международни договори при планирането и реализацията на политиките им за малцинствата, като:
  - участва в изготвянето, приемането и предоставянето на становища за съответствието **на проекти на нормативни актове**, на правителствени стратегии и програми с международните и европейските стандарти относно правата на малцинствата, като при установени несъответствия изготвя и внася предложения за изменението им от съответните органи на законодателната и изпълнителната власт;
  - **прави периодични прегледи на действащи нормативни актове**, национални стратегии и програми, отнасящи се до малцинствата, дава становища по тях и консултира МС за внасяне на промени и усъвършенстване, като участва при обсъждането им;

NB: За реализирането на тези функции на Съвета, правителството трябва да утвърди по съответен нормативен ред постановката, че ако не е потърсено от Националния съвет становище за съответствие на изготвяните проекти за нормативни документи, стратегии и програми с международните стандарти за закрила на малцинствата, или ако то е отрицателно, не се преминава към по-нататъшно приемане на изготвените проекти, без доработването им в указаната посока.

  - участва като водеща страна при изготвянето на периодичните доклади по изпълнение на РКЗНМ, на Националната стратегия за интегриране на ромите и на други международни механизми, имащи отношение към политиките за малцинствата.
- 2.2. Да **наблюдава, консултира и координира** (последното чрез специализираната Главна Дирекция към МС за политики за малцинствата (*виж на стр.10*)) изпълнението **на** и резултатите **от** мерките на държавните институции по секторни програмни документи от гледна точка на защитата правата на лицата, принадлежащи към етнически, религиозни и езикови малцинства. Приоритет по тази дейност се поставя върху Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите в българското общество (2012-2020 г.);
- 2.3. Да **прави предложения** към органите на законодателната и изпълнителната власт за приемане на мерки за подобряване положението на малцинствата на национално ниво и в отделни региони и населени места;
- 2.4. Да **изисква, събира и управлява информация**, предоставена от публични институции по въпроси, отнасящи се до малцинствата.
- 2.5. Да **дава предложения, да обсъжда и участва в гласуването** чрез свои представители по въпроси, свързани с разпределянето на средствата от държавния бюджет и обезпечаването на мерките по програми, насочени за малцинства, в частност на мерките по изпълнение на Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите.
- 2.6. Да **участва** със свои представители от институционалната и от гражданската квота **в Комитетите за наблюдение** по съответните Оперативни програми.
- 2.7. Да **обсъжда мерките, предприети от представените в Националния съвет държавни институции** по отношение на противодействието на расизма и ксенофобията.
- 2.8. Да **предлага**, самостоятелно или съвместно с Комисията за защита от дискриминация, мерки за формулиране и провеждане на националната политика по въпросите на борбата с дискриминацията по признак – принадлежност към етнически, религиозни и езикови малцинства.
- 2.9. Да **оказва методическа помощ на държавните и общинските органи** при преодоляването на възникнали

- междуетнически конфликти.
- 2.10. **Да организира провеждането на изследователска дейност** по въпроси, засягащи неговата дейност.
  - 2.11. **Да поддържа контакти със сродни държавни органи в чужбина**, както и с международни организации със сходни задачи и сфери на действие.
  - 2.12. **Да прилага периодични разширени формати за консултации** с широк кръг граждани, извън представените в Националния съвет - *обществени обсъждания, граждански форуми, граждански журита, отворени работни групи, пътуващи приемни и други диалогични формати*, чрез които да обогатява набираната експертиза по политиките за малцинствата.
  - 2.13. **Да представя ежегоден доклад** за дейността си пред Министерския съвет.
  - 2.14. **Да разработи и поддържа**, съвместно с Дирекцията и с участващите в него представители на институции, **комуникационна Стратегия** по изпълнение на Националния план за действие за интегриране на ромите и на мерки за противодействие на насилието, расизма, ксенофобията и езика на омразата към малцинствата.
  - 2.15. **Да утвърждава стандарти и правила за консултации** и сътрудничество с гражданите и гражданските организации на областно и местно ниво.
  - 2.16. **Да изпълнява други функции и задължения**, които правно отговарят на пълномощията му.

3. Предложения относно ПРАВОМОЩИЯТА И КОМПЕТЕННОСТТА на Националния съвет

За да е ефективен Националният съвет в изпълнението на тези си функции, той и свързаният с него административен орган към МС – Главна дирекция по политиките за малцинствата (*виж по-долу на стр.10*) **трябва да получат адекватни и силни правомощия**, чрез които успешно да консултират и координират действията на секторните държавни институции в изпълнението на държавните политики за малцинствата - в съответствие с реалните приоритети на малцинствените общности и с международните и европейските стандарти в тази област.

Сред правомощията на Националния съвет следва да са:

3.1. Да прави предложения, отнасящи се до управлението и функционирането си, и по-конкретно:

- изменение и допълнение на Правилника за устройство и организация на дейността;
- избор на Заместник-председател от квотата на членуващите граждански организации за срок от 3 години;
- създаване на Постоянни комисии.
- създаване на работни експертни групи към Постоянните комисии.
- привличане на външни експерти по предложение на Постоянните комисии и работните експертни групи;
- осигуряване на участие в заседанията на представители на централни, регионални и общински институции и местни власти, отговорни по въпроси от компетентността му;
- разпространяване на взети решения и предложения пред институции на законодателната и изпълнителната власт и търсене на подкрепа за приемането им;
- осигуряване на публичност на реализираните дейности и на резултатите от тях.

3.1. Да внася в МС предложения към правителството във връзка с изпълнението на политиките за малцинствата, и по-конкретно да:

- прави предложения и да консултира МС при изготвянето на проекти за нормативни актове, национални стратегии, програми и планове за действие
- да прави преглед на съществуващото законодателство и да предлага внасянето на промени и усъвършенстване на действащи нормативни актове, национални стратегии и програми, отнасящи се до малцинствата, както и да участва при обсъждането им.
- да иска разяснения и да прави предложения за изменения в проекти на нормативни актове, национални стратегии и програми за малцинствата, които не съответстват на международните стандарти за правата на малцинствата и ангажиментите на България по тях.;
- да предоставя мнения, предложения и препоръки по повод засягането на малцинствени въпроси в радио- и телевизионните програми или в други медии;
- да прави предложения за предприемане на специални мерки към уязвими малцинства;

3.2. Да изисква и получава от държавните органи на централно ниво и техните структури по вертикала, както и от **местните власти** ³ информация, доклади и текуща документация по въпроси от неговата компетентност и функции, изготвени във връзка с планирането и изпълнението на ресорните политики за малцинствата.

3.3. Да организира провеждането на текущо наблюдение и периодична оценка по изпълнение на мерките, насочени към малцинства, като:

- осъществява периодична оценка за изпълнението на мерки и политики, свързани с малцинства и за реалните ефекти от реализирането им върху целевите групи.

³ За ефективно изпълнение на функциите на Националния съвет трябва изрично да бъдат формализирани взаимодействията на правителството с Националното сдружение на общините. Правителството трябва да инициира и съответни нормативни промени (вкл. в устройствените документи на институции на изпълнителната власт, изпълняващи мерки и политики към малцинства), така че те да бъдат задължени да информират навременно Националния съвет за всички проектни и текущи дейности по политиките си за малцинствата, да търсят становището и експертно-методическата му помощ при изготвяне на проекти за нормативни актове, стратегии и програми, визиращи права и проблеми на малцинствата.

- възлага външна оценка за резултатите от изпълнението на политиките на независими и несвързани с изпълняващия орган институции, физически или юридически лица.
  - изисква събиране, координиране и представяне на данни за наблюдаващите и оценяващите национални и международни институции и органи;
- 3.4. **Да провежда или възлага изследвания и проучвания** в сферите на държавното управление, свързани с провеждането на интеграционни и други политики за малцинствата.
  - 3.5. **Да изготвя добри управленски стандарти и подходи** относно политиките за малцинствата, спрямо които ресорните министерства да могат да сравняват собствените си практики. Тази си дейност той следва да реализира и чрез изготвяне на правила за поведение и ръководства за добри практики в различните сфери на дейност, които да се разпространяват чрез Главна дирекцията към МС по хоризонтала и вертикала на съответните институции.
  - 3.6. **Да предлага сезиране на Конституционния съд** (чрез Министерски съвет, имащ правомощия за това), ако прецени, че са нарушени правата и свободите на лица, принадлежащи към малцинства, регламентирани с Конституцията и с международни договори.
  - 3.7. **Да изисква от секторните министерства преглед на прилагането и/или оценка на въздействието** на закони, подзаконовни актове, планове за действие и мерки по национални стратегии и/или програми, насочени за малцинствата, за чието изпълнение са отговорни.
  - 3.8. **Да предприема необходимите действия за осигуряване легалността на процедурата по прегледа и оценката** по чл.3.8 по-горе, да уведомява Министерския съвет за позицията си.
  - 3.9. **Да участва с поне един представител от квотата на неправителствените организации на заседанията** на Министерския съвет, особено при разглеждане на решения, отнасящи се до политики за малцинствата, в частност – до Националната стратегия за интегриране на ромите (2012-2020).
  - 3.10. **Да участва в съгласувателната процедура** с представители от институционалната и от гражданската квота.
  - 3.11. **Да участва в Междуведомствената работна група за ресурсно подпомагане интеграцията на ромите** със средства от фондовете на Европейския съюз.
  - 3.12. **Да извършва наблюдение и контрол върху институционализирането и внедряването** в практиката на продукти и документи, разработени в рамките на европейски програми, съотносими с проблематиката му.
  - 3.13. **На всеки шест месеца да изготвя и представя на Министерския съвет**, или на съответната комисия в Народното събрание, мониторингови доклади за напредъка при изпълнението на планираните политики за малцинствата, вкл. в техните нормативни аспекти.
  - 3.14. **Поне веднъж годишно, чрез Министерски съвет да докладва на Народното събрание** за напредъка в изпълнението на планираните интеграционни и други политики за малцинствата и на законодателството, регулиращо въпросите, свързани с малцинствата.

4. Предложения относно СЪСТАВА на Националния съвет

- 4.1. **Националният съвет се състои** от: Председател; Заместник председател; Членове.
- 4.2. **Председателят** на Националния съвет е член на правителството и вицепремиер с отредени му функции да ръководи този консултативен орган.
- 4.3. **Заместник председателят** е представител на гражданската квота на Националния съвет. Избира се за срок от 3 години, с тайно гласуване и с квалифицирано мнозинство от присъстващите членове на Съвета.
- 4.4. **Функции на Председателя на Националния съвет:**
  - насрочва заседанията и определя дневния ред;
  - ръководи заседанията и цялостната работа на Националния съвет;
  - организира и контролира изпълнението на решенията на Националния съвет чрез Секретариат – административно поделение на Главна дирекция към МС;
  - представлява Националния съвет;
  - свиква Националния съвет най-малко веднъж на 3 месеца или по предложение на не по-малко от една четвърт от постоянните членове на съвета;
  - ръководи неговата дейност;
  - внася за разглеждане в Министерския съвет и чрез него в Народното събрание материали и представя и аргументира предложения и становища на Националния съвет.
- 4.5. **Заместник-председателят** на Националния съвет:
  - в отсъствието на Председателя представлява Националния съвет изпълнява функциите му по отношение дейността на Съвета;
  - отговаря за избора и правоотношенията на Националния съвет с експертите и консултантите на съвета и за своевременното им включване в неговата работата на Съвета.
  - обсъжда текущо с Директора на ресорната Главна дирекция в МС, със Секретаря и с директорите на отделите й въпроси, свързани с дейността на Съвета.
  - Наблюдава текущо работата на Постоянната комисия за реализация на Националната стратегия за интегриране на ромите (2012-2020).
  - Представя доклади и становища на постоянната комисия пред официални институции.
- 4.6. **Решенията на Председателя** на Националния съвет подлежат на обжалване по реда на АПК.

- 4.7. **Административно-техническото обслужване** на Националния съвет се извършва от Секретариат – административно звено към Главна дирекция към МС, състоящ се от Секретар и технически сътрудници.
- 4.8. **Секретариатът е звено** в специализираната Главна дирекция по политиките за малцинствата към МС.
- 4.9. **Секретарят** на Националния съвет:
- извършва дейности по организация на изпълнението на решенията на Националния съвет, възложени му от неговия Председател;
  - организира провеждането на заседанията на Съвета, на неговите Постоянни комисии и експертните работни групи към тях;
  - води регистъра на решенията на Националния съвет и на решенията на Председателя му;
  - води публичния регистър на членовете на Националния съвет, в който се вписват поименно приетите за членове представители на организации и индивидуални експерти, както и отказите за прием;
  - подготвя работни материали за заседанията на Националния съвет;
  - организира протоколирането на заседанията на Националния съвет, на постоянните комисии и работните групи и води протоколния му регистър, в който се вписват становищата и решенията на Съвета;
  - води регистъра на експертите и консултантите на Националния съвет;
- 4.10. **Секретариатът** извършва техническа подготовката за заседанията на Националния съвет:
- изпраща работните материали за заседанията на Съвета по електронна поща.
  - обявява и разпраща дневния ред;
  - подпомага Секретаря в протоколиране на заседанията на Съвета, Постоянните комисии и работните групи;
  - актуализира текущо Интернет страницата на Националния съвет в съответствие с вътрешни правила;
  - организира и съхранява документацията и архива на Националния съвет и на специализираната по проблематиката Главна дирекция към МС.
- 4.11. **Броят на членовете** на Националния съвет е между... и ..... души (*уточнение при последващи консултации*).
- 4.12. Членове на Националния съвет се набират в две членски квоти – институционална и гражданска.
- 4.13. **Институционалната квота** се състои от представители на...⁴ (*уточнение при последващи консултации*)
- 4.14. **Гражданската квота** се състои от представители на граждански организации и индивидуални експерти с доказана **експертиза**⁵ по тематичния обхват и приоритетите на Националния съвет. Осигурява се баланс на интересите на държавата/местните власти и тези на гражданското общество чрез баланс в представителството им във всяка една структура на Съвета - броят на членовете-представители на институциите/ местните власти, притежаващи право на глас, не трябва да надвишава броя на представителите на гражданското общество.
- 4.15. Националният съвет може да използва и външни експертни услуги по конкретни въпроси.

5. Препоръки относно СТРУКТУРАТА на Националния съвет

- 5.1. **Към Националния съвет се създават Постоянни комисии, експертни работни групи**, при необходимост и други помощни звена, които работят за изпълнение на задачите, заложи в Годишния план на съвета, и формират становищата му по текущи въпроси, както и по задачи с дългосрочен характер, свързани с определена тема, приоритет или с една или повече приоритетни сфери от дейността му.
- 5.2. **Постоянните комисии** се определят по брой и профил и се гласуват на първото заседание на Съвета. Те могат да се сформират на функционален принцип - напр. «Мониторинг и анализ на законодателство, стратегии, програми», „Мониторинг и анализ на изпълнението на мерки по политики“, или на тематичен принцип, напр. „Противодействие на дискриминацията и насърчаване на участието“, или комбинация от двете, което ще е по решение на членовете на Съвета.
- 5.3. **Една от постоянните комисии** следва да е фокусирана изцяло върху изпълнението на *Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите (2012-2020)*, вкл. анализиранието и актуализирането на самите мерки. Тази комисия трябва да придобие ясни функции, касаещи политиките, свързани с интеграцията на ромската общност. С тази комисия следва да се консултират всички стратегии, доклади, програми, становища на Министерски съвет, имащи отношение към политиката за интеграция на ромите. Същата комисия следва да има правомощие да извършва мониторинг на дейността на Народното събрание по разглеждане и приемане на проекти на закони, имащи отношение към ромската общност (сигурност, социално подпомагане, гражданска регистрация, незаконно строителство, жилищно настаняване, изборно законодателство). Изпълнението на тази дейност ще даде възможност да се оцени съответствието на

⁴ Следва да се обмисли внимателно подходът към формирането на институционалната квота, като се има предвид, че част от представителите ѝ следва да са експерти от секторните министерства, които да участват в оперативен порядък в работата на Постоянните комисии. Зам-министрите следва и занапред да са част от институционалната квота.

⁵ **Поставяме отчетлив акцент върху експертността на Националния съвет** с оглед характера на функциите, които трябва да изпълнява и върху отговорността на членовете му относно качеството на експертната, която ще предоставят на правителството. В рамките на един единствен консултативен орган не може да се постигне широка представеност на мнения и предложения от страна на гражданите по планираните и/или провежданите политики дори и той да се раздуе до численост, обричаща го на бездействие. Тази задача може да се постигне, ако Националният съвет прилага разнообразни и допълващи се канали и консултативни форми, като например *обществени обсъждания, публични форуми, граждански журита, отворени работни групи, пътуващи приемни и други диалогични формати, включващи директно големи групи граждани в консултации по политики за малцинствата.*

предлаганите нормативни промени със съществуващите стратегически документи, а също и да се постигне ефективен баланс при разрешаването на противоречащи си обществени проблеми.

Постоянни комисии

- 5.4. **Постоянните комисии се състоят от** членове Съвета от институционалната и гражданската квота.
- 5.5. **Формират се въз основа на заявено желание от членовете** му. Всеки член може да участва с право на глас най-много в две постоянни комисии. Участието му в други постоянни комисии е със съвещателен глас.
- 5.6. **Съставът на Постоянните комисии** се утвърждава от Председателя на Националния съвет.
- 5.7. **Членският състав на** Постоянните комисии от институционалната квота трябва да включва ресорни експерти от секторните министерства, работещи по изпълнение на политики за малцинствата. В Постоянните комисии, освен предоставянето на експертиза, те ще имат ангажимент за внасяне решенията на Съвета за обсъждане и решаване от съответната ресорна структура и за навременно предоставяне на обратна връзка по тях - мнение, становище или заключение.
- 5.8. **Общият брой на представителите на институции** в комисии не надхвърля броя на гражданските.
- 5.9. **Ръководството на всяка постоянна комисия се състои** от Председател и Зам.председател.
- 5.10. Председателят на комисията ръководи заседанията и поддържа връзки с председателите на другите комисии, с Председателя на Националния съвет, както и с Директора и ръководителите на отдели в специализираната Главна дирекция към МС. При отсъствие на Председателя функциите му изпълнява Заместник-председателят.
- 5.11. **Ръководствата на постоянните комисии** се избират по предложение на членовете им с явно гласуване.
- 5.12. Всеки член на Националния съвет може да бъде избран за Председател само на една постоянна комисия.
- 5.13. **Председателят и зам.-председателят на Съвета не могат да бъдат избирани** в ръководството на Постоянни комисии.
- 5.14. **Ръководството на постоянната комисия организира работата ѝ** въз основа на Годишен план, изготвен на база Годишния план за дейността на Националния съвет. Планът за дейността се актуализира текущо и с оглед възникващи ад-хок задачи.
- 5.15. **Постоянните комисии изпълняват следните функции:**
  - Осъществяват наблюдение върху изпълнението на планираните мерки, разписани по приоритети и дейности в Годишния план за действие на Националния съвет в частта, отнасяща се до проблематиката на съответната Постоянна комисия;
  - Разработват, обсъждат и приемат дългосрочни стратегии и годишни планове за действие в сферата си на дейност;
  - Разглеждат законопроекти, правят оценка на прилагането и ефективността на законите, изготвят доклади, предложения и становища по тях.
  - В съответствие с предмета си на дейност, осъществяват периодичен контрол за степента на усвояване и за целесъобразността и законосъобразността на изразходване на средства от фондовете и програмите на Европейския съюз, в частност - насочените към ромите.
  - Изготвят ежегодни писмени отчети, които до 1 ноември се представят за обсъждане и приемане от Националния съвет, заедно с проектоплан за дейностите през следващата година.
  - Други релевантни
- 5.16. **Постоянните комисии приемат свои вътрешни правила** в съответствие с Правилника за дейността на Националния съвет, които се публикуват на сайта на Националния съвет
- 5.17. Заседанията на Постоянните комисии се провеждат по график, утвърден с вътрешните им правила, но не по-малко от ..... пъти месечно (*уточнение при последващи консултации*).
- 5.18. **Заседанията на Постоянните комисии са редовни и извънредни.**
  - Постоянната комисия се свиква на заседание, заедно с проект на дневен ред, от нейния Председател по негова инициатива, или по искане най-малко на една трета от членовете ѝ, или от Председателя на Националния съвет.
  - Дневният ред, периодичността и продължителността на заседанията им се определят от тях.
  - Дневният ред за редовните заседания на комисии се обявява най-малко 5 работни дни преди тяхното провеждане, включително и чрез обявяването им на интернет страницата на Националния съвет. В случаите, когато се провеждат извънредни заседания на комисии, дневният ред се обявява едновременно с насрочването им.
- 5.19. Заседанията на Постоянните комисии са редовни, ако на тях присъстват повече от половината им членове. Ако половин час след обявеното време за започване на заседанието кворумът не е налице, комисията може да заседава и при наличния състав, ако той е не по-малко от половината от всичките ѝ членове.
- 5.20. **Заседанията се ръководят от** техните Председатели или Зам-председатели.
- 5.21. **Решенията се вземат** с мнозинство от присъстващите членове.
- 5.22. При невъзможност за формиране на съгласие по конкретното становище или препоръка, приемането на последните се отлага и се провежда нов кръг консултации между членовете.
- 5.23. **Постоянните комисии получават информация, контакти, експертна подкрепа от страна на специализираното звено Главна дирекция към МС, както и от ресорните министерства и местни власти.**
Предоставянето на такава информация би могло да се уреди нормативно по искане на правителството - чрез

промяна в устройствените правилници на съответните държавни институции, а за комуникация с местните органи на власт - в изрично споразумение с Националното сдружение на общините.

- 5.24. Постоянните комисии, по предложение на свои членове, могат да канят на заседанията си консултанти, експерти и представители на заинтересовани страни, които се определят при всеки конкретен случай. Консултантите и експертите се канят от председателите на съответните Постоянни комисии. Списъкът на участващите консултанти е неразделна част от протокола на заседанието.
- 5.25. Всички експерти извън членския състав на Националния съвет имат съвещателен глас при гласуване.
- 5.26. Комисиите могат да провеждат съвместни заседания, когато се разглеждат общи въпроси. Тези заседания се ръководят по споразумение от един от председателите. При различни становища всяка комисия прави свой отделен доклад пред Националния съвет.
- 5.27. Логистична подкрепа за подготовката и провеждането на заседанията на Постоянните комисии, вкл. протоколирането на заседанията им, се оказва от Секретариата към ресорната Главна дирекция в МС.
- 5.28. Постоянните комисии провеждат задължително заседание преди всяко заседание на Националния съвет, за което се изисква становището на съответните постоянни комисии и вземането на решение на Националния съвет. В този случай дневният ред на заседанието на Постоянната комисия произтича от дневния ред на предстоящото заседание на Националния съвет.

Експертни работни групи

- 5.29. **Експертните работни групи са работни структури** на Постоянните комисии. Състоят се от членове на съответните Постоянни комисии.
- 5.30. Експертните работни групи се фокусират върху конкретни мерки/ дейности, конкретен нововъзникнали въпрос и пр. в рамките на проблематиката на съответната Постоянна комисия;
- 5.31. Предложените от работните групи на Постоянната комисия анализи и мерки се гласуват на нейно заседание.
- 5.32. В работните групи на Националния съвет участват представители на звената (Дирекции и отдели) в секторните министерства, агенции, ведомства, които са пряко ангажирани с координирането и провеждането на политики за малцинствата (*виж предложените по-долу специализирани административни структури – стр. 11*).
- 5.33. Членовете на Националния съвет по т.5.32 по-горе отговарят пряко за внасяне на решенията на Националния съвет в съответната институция, за придвижването на възникналите въпроси при изпълнение на политиката по вертикала, поставяйки ги за обсъждане и решаване от съответната ресорна структура и подпомагат навременното предоставяне на мнение, становище или заключение.
- 5.34. За работа в работните групи по конкретни въпроси могат да се канят външни експерти. Такива могат да бъдат поканени по предложение на членовете на работната група и/или на Председателя на Съвета, или ако кандидатите сами са заявили интерес, депозирайки становище по точка в дневния ред. Външните експерти са със съвещателен глас при гласуване.
- 5.35. При нередовно участие (3 последователни неявявания) в работна група или в заседания на Постоянната комисия, експертът отпада от по-нататъшно участие.
- 5.36. Мястото му се предлага на следващия в листата на кандидати, номинирани от Комисията по избора.
- 5.37. Работните групи избират свой Председател с обикновено мнозинство.
- 5.38. Работните групи се срещат по график, който определят сами с оглед на задачите по разглежданите проблеми.
- 5.39. Заседанията на работните групи са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете им. При липса на кворум заседанието се провежда половин час по-късно, ако броят присъстващи надхвърля 50 % от всички членове. Решенията се вземат с обикновено мнозинство.
- 5.40. На заседанията на експертните работни групи се води протокол от представител на отдел Секретариат.
- 5.41. Протоколите от заседанията се подписват от Председателя на работната група.
- 5.42. Оригиналните протоколи и материалите към тях се съхраняват в архива на ресорната Главна дирекция в МС.
- 5.43. Работните групи получават информация, контакти и експертна подкрепа от страна на специализираната Дирекция към МС, както и от ресорните министерства.
- 5.44. Разходите за път, дневни и нощувка на командированите членове на постоянните комисии и работните групи се заплащат от бюджета на Националния съвет (*виж също по-долу в т.9, стр.9*).

6. Предложения относно ПРАВИЛАТА ЗА НАБИРАНЕ НА ЧЛЕНОВЕ в Националния съвет

- 6.1. **В съобщението за стартиране на процедура на избор за членове** на Националния съвет се описват неговият статут и предмет на дейност, очертават се основните му цели и функции, както и броят на представителите от гражданската квота, които ще участват в дейността му и за набирането на които се обявява процедурата.
- 6.2. **В съобщението се изтъква изискването за експертност на консултативния орган** и съответно - върху необходимостта от осигуряване на членски състав с високо ниво на експертност по проблематиката.
- 6.3. **В съобщението се отправя Покана за заявяване на интерес за членове** на Съвета от гражданската квота (представители на граждански организации и индивидуални експерти). Обявява се броят на членовете от тази квота. Прилага се и заявление за кандидатстване по образец, утвърдено от Председателя на Съвета.
- 6.4. **Стартирането на процедурата по избора на членове и Поканата за членство**, освен на сайта на

Националният съвет, се публикува като минимум в един национален всекидневник.

- 6.5. **В поканата към кандидатите изрично се описват изискванията** (обща и специфична) към експертната на членовете на Съвета (представители на граждански организации и индивидуални експерти), изискуема за изпълнение на функциите му.
- **Общите изисквания** се отнасят до обща характеристика на кандидат-членовете. За организациите – да имат предмет на дейност в присъщата на Съвета проблематика, наличие на легитимност (регистрация по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел; разпознаваемост в гражданските среди), устойчивост на ангажираността им (не по-малко от 3 години дейност по проблематиката към момента на подаване на заявлението за участие) и др. съотносими характеристики, подробно описани в обявата.
  - **Специфичните изисквания** описват изрично и конкретизират изискуемата специализирана експертиза на кандидат-членовете (представители на организации и индивидуални експерти) с оглед нуждите на Националният съвет при реализиране на функциите му (като познания и умения за анализ на документи на международното право по правата на човека, на вътрешно законодателство, на управленски документи на администрацията, познания за институциите и техните компетентности и пр.). Специфичните изисквания към експертната на кандидатите се изготвят в консултативен режим, с участието на граждански експерти.
- 6.6. **Всички кандидат-членове** (индивидуални експерти или експерти от името на организации), заедно със заявлението по образец попълват и автобиография, описваща наличието на изискуемата експертиза и я подкрепят с подходящи материали и документи.
- 6.7. **В добавка, кандидатите от името на граждански организации прилагат:**
- съдебно решение за регистрация по ЗЮЛНЦ;
  - устав или устройствен правилник;
  - удостоверение за актуално състояние;
  - декларация за излъчването им като експерти на предлагащата ги организация
- 6.8. **В рамките на 15-дневен срок от отправянето на поканата** граждански организации и индивидуални експерти, желаещи да вземат участие в Националният съвет, подават заявлението по образец и цялата изискуема документация.
- 6.9. **Председателят на Националният съвет има право да поиска** и допълнителни сведения, както и да прави проверки по достоверността на предоставените документи. Исканията за представяне на допълнителни сведения са мотивирани и се обявяват на лицето или организацията, подала заявлението, в двуседмичен срок от завеждането на заявлението в деловодството на Секретариата, обслужващ Националният съвет.
- 6.10. **На базата на подадените документи за членство** и след отстраняването на тези, които на формални основания не отговарят на изискванията за допустимост, Комисията по избора формира листа/списък с номинираните представители на организации и индивидуални експерти, която съставлява база за класиране на кандидатите.
- 6.11. **Правилата за сформирането и дейността на Комисията по избора** се разработват в консултативен режим с представители на заинтересованите страни.
Ключово изискване към състава и процедурите на Комисията по избора е осигуряването на балансирано представителство на заинтересованите страни, на гаранции за обективност на преценката и липса на конфликт на интереси, както и адекватна експертиза на членовете ѝ по проблематиката на Съвета.
- 6.12. **Комисията по избора класира кандидат-членовете** от гражданската квота на базата на оповестените обща и специфична изисквания.
- 6.13. **Като избрани се утвърждават** класираните се в низходящ ред кандидат-членове до обявения брой членове от гражданската квота.
- 6.14. От останалите кандидати в списъка, следвайки поредността на класирането им, впоследствие се набират нови членове на Съвета в рамките на мандата му, попълващи мястото на отпаднали членове.
- 6.15. **Неодобрените от Комисията кандидат-членове имат право** в 14-дневен срок да възразят пред Председателя на Националният съвет
- 6.16. **Решението на Председателя е мотивирано** и се обявява на лицето или на организацията, подала заявлението, в едноседмичен срок от завеждането на решението на Председателя в регистъра на членовете на Националният съвет .
- 6.17. **Окончателният списък на членовете на Съвета** се одобрява от неговия Председател и се обявява на интернет страницата му.
- 6.18. **Решението на Председателя се вписва** в нарочен публичен регистър членове на Националният съвет.

7. Предложения по правилата за ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЗАСЕДАНИЯТА на Националният съвет

- 7.1. **Националният съвет се свиква на заседание** най-малко веднъж на 3 месеца от Председателя, или по искане най-малко на една четвърт от членовете.
- 7.2. **Заседанията са редовни и извънредни.**
- 7.3. Председателят може да упълномощи своя заместник да свиква и ръководи заседание на Националният съвет.
- 7.4. **Свикването се извършва чрез писмена покана** с указани дата, място и час на провеждане, изпратена до членовете на Съвета в срок от 15 работни дни преди датата на редовните заседания и в срок от 5 работни дни при извънредните заседания. Поканата и материалите по дневния ред се изпращат по електронна поща.

- 7.5. **Членовете на Съвета имат правото да отправят** мотивирани писмени предложения за допълнение на дневния ред най-малко 3 дни преди датата на заседанието.
- 7.6. **Окончателният дневен ред** се гласува от членовете на Съвета на съответното заседание
- 7.7. Дневният ред на заседанията се изготвя на базата на Годишния план за дейността на Националния съвет, както, като се вземат предвид и значими нововъзникнали в публичното пространство неотложни въпроси, свързани с политиките за малцинствата, които трябва да бъдат разгледани от Съвета.
- 7.8. **Заседанията на Националния съвет се провеждат при кворум** повече от половината от членовете му.
- 7.9. **При липса на кворум** заседанието се провежда половин час по-късно, ако броят на присъстващите надхвърля 50 % от общия брой членове на Националния съвет.
- 7.10. **Решенията се вземат с мнозинство** повече от половината от присъстващите членове на Съвета.
- 7.11. Решенията се вземат с явно гласуване, освен ако не е предвидено друго в Правилника за организацията на дейността на Националния съвет.
- 7.12. Решенията за избор на Заместник-председател на Националния съвет се вземат с тайно гласуване и с квалифицирано мнозинство от 2/3 от гласувалите членове на Съвета.
- 7.13. При невъзможност да участва в заседание даден член на Съвета, той има право да внесе писмено становище по въпрос/въпроси от дневния ред, което се огласява при обсъждането.
- 7.14. **Писмени материали за заседание** на Националния съвет се депозират не по-късно от 5 дни преди заседанието в Секретариата на Главна Главна дирекция по политиките за малцинствата в МС.
- 7.15. **Всеки член на съвета има право само на един глас.** Гласуване по пълномощия не се допуска.
- 7.16. За разглежданите на всяко заседание въпроси, изразените становища и взетите решения се изготвя протокол, който се подписва от Председателя и от Секретаря на Съвета. Към протокола се прилагат материалите, разгледани на заседанието.
- 7.17. **При наличие на особени мнения** при гласуване на решенията, те трябва да бъдат представени в писмена форма в двудневен срок след заседанието и представляват неразделна част от протокола.
- 7.18. Копия от протокола се изпращат на членовете по електронна поща в 10-дневен срок след заседанието.
- 7.19. **На специализираната интернет страница на Националния съвет** се помества информация за всяко негово заседание, вкл. за заседанията на постоянните комисии (*виж също точката по-долу*).

8. Предложения по правилата за ПРОЗРАЧНОСТ И ОТЧЕТНОСТ на Националния съвет

Предвид характера на Националния съвет и устойчивата практика въпроси, свързани с малцинства, да се манипулират, от съществено значение е постигането в максимална степен на прозрачност в работата му.

- 8.1. **Заседанията му, визиращи редови теми и проблеми,** може да се провеждат без публичност, за да се запази работната обстановка и да се избегне излишната показност и политизиране на дискусиите. Придаването обаче на широка публичност на някои от заседанията му, и особено на тези, които са посветени на резултатите от мониторинг, оценка и формулиране на конкретни препоръки, е доказано ефективна практика.
- 8.2. **На публикациите на Съвета и специално на Годишния доклад** следва да се придава широка публичност.
- 8.3. **Добра практика ще е Годишният доклад да бъде предмет на обсъждане** от членовете на Министерски съвет. Публичността може да бъде използвана като средство за въздействие в случай на невземане под внимание препоръките на Съвета.
- 8.4. След всяко заседание на Националния съвет и на Постоянните му комисии на интернет страницата му се качва информация за дневния им ред, взетите решения, срока и отговорниците по реализацията им.
- 8.5. **Националният съвет публикува на сайта си** Учредителния акт и Правилника за организация на дейността си, годишни доклади, текущи и междинни отчети по изпълнение на взети решения, придружени с резюмета от протоколи от заседания и друга релевантна документация. В края на предходната година Националният съвет публикуват на сайта си годишната работна програма за следващата, излагайки приоритетите и дейностите си.
- 8.6. **Ресорната Главна Главна дирекция по политики за малцинствата в МС поддържа архив** на отчетите за работата на Националния съвет, осигурявайки публичността му при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация, както и осигурява възможност за междуинституционален обмен на информация.
- 8.7. **В ежегодния доклад за състоянието на съответната администрация,** представян на Главния секретар на МС от ръководителите на административни структури в системата на изпълнителната власт, следва да се включва и информация за консултациите в рамките на Националния съвет.
- 8.8. **Кметовете и общинските съвети следва да включват информация** за дейността на експертно-консултативните си органи по политиките за малцинствата в ежегодните си отчети пред местните общности.

9. Препоръки по АДМИНИСТРАТИВНАТА И РЕСУРСНАТА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ на Националния съвет

- 9.1. **Дейността на Националния съвет се осигурява с човешки ресурси и със средства,** които се планират на базата на прогнозна годишна работна програма и заложили количествени и качествени индикатори относно: брой заседания, обем и вид изготвяни и обработвани документи, обхват на мерките за публичност, разходите за външни експерти, за командировъчни на участници от други населени места и др.
- 9.2. **Разходите за път, дневни и нощувка** на командировани членове се заплащат от бюджета на Съвета.

- 9.3. **С акта на създаване на Националния съвет се определя** специализираното административно звено в администрацията на МС, което ще осигурява административно-техническото обслужване и на консултативния орган Национален съвет, и по-конкретно – Главна дирекция по политиките за малцинствата към МС.

II. ПРЕПОРЪКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВЕН ОРГАН ПО ПОЛИТИКИТЕ ЗА МАЛЦИНСТВАТА КЪМ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ – СПЕЦИАЛИЗИРАНА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ (Дирекцията)

1. Общи положения

Провеждането на интеграционни и други политики, насочени за малцинствата, трябва да е ангажимент на цялото правителство и основните решения за реализацията им трябва да носят неговата санкция. В момента страната ни изпълнява, паралелно с други страни в Европа, своя Национална стратегия за интегриране на ромите (2012-2020). Без текущо координиране на мерките и действията по изпълнението ѝ и без специализиран административен орган за постоянна координация на този процес по хоризонтала - между секторните министерства, агенции и други ведомства, и по вертикала - между централната, областната и общинската администрации, няма как да се реализират целите на тази междусекторна и национална по обхват политика (както не се реализираха целите и на Декадата на ромското включване, и на Рамковата програма за равноправно интегриране на ромите в българското общество).

Специализирано административно звено в МС за координиране на политики за малцинствата (Дирекция по етнически и демографски въпроси) съществуваше допреди няколко години, но поради нормативни проблеми, ресурсна ограниченост, непълноценно координиране на действията ѝ с други институции и със самия консултативен орган Национален съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси, устойчиво не се постигаха целите, поради които бяха създадени. Сега, когато Дирекцията със своите координационни функции по политиките за малцинствата вече не съществува и е подменена със Секретариат с окастрени функции и ресурсна обезпеченост, въпросът за активизиране дейността на Националния съвет няма позитивно решение.

Ключов фактор за ефективната работа и на Съвета по политиките за малцинствата, и на Главната дирекция е наличието на специализирана експертиза по тези въпроси, съответно на членовете и на служителите. Механизми за осигуряването ѝ в членския състав на Националния съвет са предложени в предходната секция. Симетрични механизми за осигуряването ѝ трябва да се гарантират и относно служителите в Дирекцията, като се заложат релевантни спрямо функциите ѝ изисквания в длъжностните им характеристики, обсъдени в консултативен режим.

Много важен аспект при кадровото осигуряване на Дирекцията е необходимостта от провеждане на проактивна политика (чрез информационни кампании, комуникация с общностите, с граждански организации, с академични институции и др.) за привличане на представители на самите малцинства за кандидатстване в конкурсите за позиции на този специализиран по малцинствената проблематика административен орган, вкл. с оглед работата по мерките на Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите (2012-2020). Длъжностните характеристики на служителите и правилата за провеждане на конкурса, се консултират в Националния съвет.

Предложенията, които правим за преобразуване на Националния съвет и за укрепването му с редица наистина ефективни механизми изхождат от постановка, при която той, като експертно-консултативен орган към МС консултира правителствените политики за малцинствата в синхрон с административен орган, разположен също в администрацията на МС, който е в позиция да има компетентност по отношение на всички секторни интеграционни и други политики, насочени към малцинства и да изпълнява координиращи функции между тях.

Смятаме, че подходящ за тези функции е държавен орган с характера на **Главна дирекция**, разположен в специализираната администрация на Министерски съвет, имащ по статут и свои териториални структури (Дирекции), съгласно Глава II, чл.4, ал.2 от Закона за администрацията.

2. Предложения за статут и функции на Главна дирекция „Политики за малцинствата” към МС

- 2.1. **Главна дирекция «Политики за малцинствата», наричана по-нататък за краткост «Дирекцията», е специализирано звено в администрацията на Министерския съвет за разработване и координиране на държавната политика по въпросите на малцинствата между секторните държавни институции по хоризонтала и вертикала, местните власти и структури на гражданското общество.**

За синхронизиране на действията с местните власти и органи на местното самоуправление, свързани с реализацията на мерки по политики за малцинствата, в частност по интеграционните политики към ромите, наложително е осигуряването на изричен механизъм - споразумение между правителството (чрез министър-председателя) и Националното сдружение на общините в Република България.

- 2.2. **Дирекцията осъществява функциите си в пряко взаимодействие със специализирания консултативен орган Национален съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата към МС и в сътрудничество с други органи и институции. Тя подпомага Председателя на Националния съвет в неговата работа и осъществява експертна и логистична подкрепа за реализация на дейностите на Съвета.**

2.3. Дирекцията е структурирана в отдели, един от които Секретариат, обслужващ ресурсно и организационно дейността на Националния съвет. Останалите отдели могат да се формулират като симетрични на Постоянните комисии на Националния съвет по теми и функции, а **един от тях** да е специализиран в координиране изпълнението на *Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите (2012-2020)*.

2.4. Главна дирекция «Политики за малцинствата» има следните функции:

1. Обработва и насочва към секторните министерства и ведомства предложенията на Националния съвет, координира и съгласува изпълнението им, като организира необходимия обмен на информация между заинтересованите страни;
2. Координира и синхронизира дейността на аналогичните звена в ресорните по политиките за малцинствата министерства, агенции, ведомства на национално, областно и общинско ниво, включително чрез прилежащите ѝ (в качеството на Главна дирекция) териториални Дирекции «Политики за малцинствата».
3. Участва по компетентност в работата на изпълнителните институции при изработването от тях на проекти на нормативни актове, стратегии, програми и планове за действие, отнасящи се до малцинствата;
4. Участва, съвместно с Националния съвет, в анализирани на **съществуващото национално законодателство** по въпросите на малцинствата и съгласуването му с международното и европейското право, с цел осигуряване на нормативно синхронизиране и коректно прилагане;
5. Участва в изготвянето и дава, съвместно с Националния съвет, становище по изготвени на правителствено ниво и от ресорните министерства **проекти за нормативни актове**, стратегии, програми, планове за действие по политики за малцинствата;
6. Предоставя на заинтересуваните институции информация и становища относно прилагането на законодателството и практическите мерки по политики за малцинствата;
7. Проследява изпълнението на задълженията на страната по многостранни и двустранни международни договори, ратифицирани от Република България и касаещи правата и свободите на малцинствата, дава становища и предложения за синхронизиране с тях на нормативната уредба и прилаганите политики; организира изготвянето чрез Националния съвет на доклади по изпълнението на международните договори, отнасящи се до малцинствата;
8. Изготвя насоки за повишаване квалификацията на държавните служители по въпросите на малцинствата;
9. Организира, чрез отдел „Секретариат“, подготовката и провеждането на заседанията на Националния съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата;
10. Организира и подпомага логистично работата на Постоянните комисии и работните групи, създадени към Националния съвет.
11. По искане на Председателя на Националния съвет провежда предварителни консултации с различни институции и организации.
12. Участва в поддържането на информационна база данни по въпросите на малцинствата в България;
13. Участва на заседанията на Министерския съвет, особено при разглеждане на решения, отнасящи се до бюджетните аспекти на политиките за малцинствата, в частност – на Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите (2012-2020).
14. Координира, съвместно с държавни институции, реализацията на Комуникационна стратегия по изпълнение на Националния план за действие за интегриране на ромите, по превенция на насилието, ксенофобията, расизма и езика на омраза към малцинствата.
15. Участва със свой представител в съгласувателната процедура за актовете на МС.
16. Участва по компетентност в работата на органите на Европейската комисия, Съвета на ЕС и други международни организации при изработването на проекти на нормативни актове, свързани с малцинствата.
17. Определени дейности по консултиране и координиране на политики за малцинствата могат да се делегират за изпълнение към ресорно министерство.
18. Дирекцията се ръководи и представлява от Директор, който осъществява правомощията си пряко и чрез специализираните отдели.
19. Директорът на Главна дирекцията по политики за малцинствата към МС съгласува действията си, търси мнение и препоръки от Постоянните комисии и работните групи към Националния съвет за сътрудничество и консултации политики за малцинствата, които го подпомагат при формулирането и разработването на конкретни решения за провеждане на политиката на правителството, както и при осъществяването на връзките с други държавни органи, с организации на малцинствата, с експерти от гражданските и академичните среди.

III. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ЗВЕНА ПО ПОЛИТИКИТЕ ЗА МАЛЦИНСТВАТА КЪМ СЕКТОРНИТЕ МИНИСТЕРСТВА, АГЕНЦИИ И ДРУГИ ВЕДОМСТВА

За доразвиване на административната инфраструктура на политиките за малцинствата и за осигуряване на ефективни механизми за координирането им, предлагаме да се предприемат действия в следните посоки:

1. **Да се утвърдят самостоятелни специализирани звена в секторните министерства, агенции и други ведомства с цел вътрешведомствен и междуведомствен обмен и координиране** на институционалните мерки по планиране, изпълнение, наблюдение и оценка на интеграционните и други политики за малцинствата.

2. Като такива звена в секторните министерства може да се утвърдят **специализирани дирекции по политики за малцинствата** с няколко отдела към тях по отделни приоритети, **или специализирани отдели по политиките за малцинствата** с профилирани административни сектори към тях.
3. **При изпълнението на функциите си специализираните звена** взаимодействат текущо с Главната дирекция по политиките за малцинствата и с Националният съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата към МС относно планирани мерки на съответното секторно ниво, както и по вертикала на съответните секторни държавни институции.
4. **Предлаганите специализирани звена следва да са на директно подчинение на съответния ресорен министър/зам.-министър**, с което да се осигури ясна управленска и политическа отговорност за реализацията на мерките по планираните интеграционни и други политики за малцинствата. Такива варианти се прилагат в практиката на редица страни, особено ефективни са при политики, които са непопулярни и служителите на по-ниски административни нива не съумяват да отстояват конкурентно и ефективно реализирането на мерките, насочени към малцинства.
5. **Функциите им следва да включват:**
  - вътрешноведомствено планиране, координиране и изпълнение на мерките по съответни секторни политики за малцинствата и обвързването им с изискванията и препоръките, заложи на национално ниво чрез Националния съвет и съответната специализирана Главна дирекция към МС;
  - текущо вътрешноведомствено наблюдение и оценка на резултатите от изпълнението на хоризонталните и секторните програми и мерки във връзка с интеграционните и другите политики за малцинствата;
  - провеждане на текущ мониторинг и координиране на изпълнението на мерките, заложи в Националната стратегия и Плана за действие за интегриране на ромите (2012-2020 г.);
  - поддържане на текуща връзка със специализираната Главна дирекция и консултативния орган по политиките за малцинствата в МС, вкл. чрез участие на техни експерти в работата на постоянните комисии и работните групи към Националния съвет за консултации по политики за малцинствата;
  - съвместно обсъждане на проекти на нормативна уредба, програми, проекти и съответни мерки с експерти от Националния съвет по политики за малцинствата и със специализираната Главна дирекция в МС.
  - изготвяне на отчети по провежданите ресорни политики за малцинствата, насочени към ресорния министър/зам.-министър и към Директора на Главната дирекция и Председателя на Националния съвет към МС по политиките за малцинствата.
  - предоставяне на заинтересованите институции информация и изготвяне на становища по прилагането на законодателство и практически мерки, имащи отношение към политиките за малцинствата;
6. **Към специализираните дирекции/отдели в секторните министерства могат да се формират консултативни структури** за текущо предоставяне на мнения и експертиза по конкретни въпроси на секторните оперативни политики, насочени към малцинствата.
7. **В консултативните органи на секторно ниво** по политиките за малцинствата участие могат да вземат експерти от Националния съвет по политики за малцинствата към МС.

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ИЗГРАЖДАНЕТО НА АДМИНИСТРАТИВНИ И КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ ПО ПОЛИТИКИТЕ ЗА МАЛЦИНСТВАТА НА ОБЛАСТНО И МЕСТНО НИВО

При новото концептуализиране и нормативно регламентиране на административните и консултативните органи за провеждане на политики за малцинствата (което разчитаме да стартира в рамките на започналите консултации), възниква основателният въпрос - дали да са максимално стегнати и унифицирани като форми и дейност, или да са многообразни, но устойчиви и действени?

Предложенията в настоящия документ относно административните и консултативните органи по политиките за малцинствата на нивото на централната администрация поставят естествено и въпроса – как да продължи преобразуването на административната инфраструктура за провеждане на тези политики по нейната вертикала?

За да се отговори на този въпрос е наложително осигуряване на актуален анализ на контекста, ресурсите, потребностите и условията за провеждане на ефективно взаимодействие с гражданите от държавните институции на областно и местно ниво и от местните власти, както и на оптималните спрямо местните условия форми за консултативно взаимодействие.

Ако бъде създаден предложението от нас административен орган Главна дирекция за политиките за малцинствата с предложените от нас статут, функции, правомощия и правила за действие и ако се осигурят предложените промени в съществуващия експертно-консултативен орган Национален съвет за сътрудничество и консултации по политиките за малцинствата, логично е точно тези два специализирани органа на МС да поемат като водеща страна провеждането на широко проучване, чрез разнообразни обществено-консултативни форми (обществени обсъждания, регионални форуми, пътуващи приемни и пр.) относно наличните ресурси (административни и граждански) и най-подходящите за местните условия форми на гражданско-институционално взаимодействие на регионално и общинско ниво при планирането, провеждането, наблюдението и оценката на политиките за

малцинствата.

Един такъв консултативен процес ще даде широка легитимност на преобразувания Национален съвет и на новосформираната Дирекцията към МС по политиките за малцинствата като ключови актьори в подобряването на качеството на тези политики. Същевременно, той ще ги подпомогне да разработят предложения за подходящи преобразувания в административната инфраструктура на областно и местно ниво за консултации и взаимодействие на институциите с гражданите по политиките за малцинствата.

ВНОСИТЕЛИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА: (По азбучен ред на имената)

1. Адела Стоянова
Учител, София
2. Албена Кисьова
Старши експерт ОА Враца
3. Антоанета Цонева,
Институт за развитие на публичната среда
4. Александър Кашъмов
Адвокат, член на НК Интелект
5. Асен Асенов
Общински съветник община Шумен, член на НК Интелект
6. Асен Карагъзов
СМК „Рома – Столипиново”
7. Асен Найденов
Инициативен комитет за интеграция на ромите, община Бойчиновци
8. Борислав Младенов
Център за местни и регионални политики - Никола Козлево, член на НК Интелект
9. Валери Леков
Журналист, Кюстендил
10. Даниела Михайлова
Инициатива за равни възможности - София, съпредседател на НК Интелект
11. Донка Панайотова,
Организация „Дром”
12. Демир Янев
Ромска солидарност – Петрич, член на НК Интелект
13. Емил Стефанов
Председател на сдружение Рома – Завет, член на НК Интелект
14. Емине Халил
Дружество на учителите по турски език за Северна и Източна България
15. Зарко Киров
Сдружение Младежки алианс – Котел
16. Зина Тенекеджиева
Експерт в Областна администрация - Хасково
17. Ивелин Христов
Квартален съвет „Витоша” - Шумен
18. Проф. Ивайло Търнев
Национална мрежа на здравините медиатори – София, член на НК Интелект

19. Калина Бозева
Фондация „Междуетническа инициатива за човешки права - София, член на НК Интелект
20. Кадрин Хасанов
Фасилитатор Програма РОМАКТ на Съвета на Европа, член на НК Интелект
21. Курти Колев
Експерт по етнически въпроси, Котел, член на НК Интелект
22. Лилия Макавеева
Асоциация Интегро, член на НК Интелект
23. Марияна Борисова,
Младежка мрежа за развитие - Симитли
24. Миглена Михайлова
Сдружение „ЛИДЕР”
25. Миленко Миленков
Фондация Младеново – Лом, НМТМ
26. Милен Миланов
Сдружение Рома Верситас – София, член на НК Интелект
27. Митко Доков
Областен ромски съюз – Бургас, член на НК Интелект
28. Метин Шефкет
Общински съветник, община Исперих, член на НК Интелект
29. Наталия Цекова
Актриса, София
30. Николай Николов
Център по проблемите на малцинствата - Варна, член на НК Интелект
31. Николай Кирилов
Фондация Рома - Лом
32. Орлин Алексиев
Сдружение СТАРС – Монтана, член на НК Интелект
33. Панайот Драганов
Студент, Сливен
34. Петър Цветанов
Национална мрежа на здравните медиатори, клон Монтана
35. Роберт Джераси
Експерт по етнически и интеграционни въпроси
36. Румян Сечков
Фондация СЕГА
37. Ралица Сечкова
Експерт
38. Сашо Кръстев
ЦРР Рома – Кюстендил, член на НК Интелект
39. Светлин Райков
Инициативен комитет за развитие на северозапада

40. Сениха Ахмед
Женска ромска организация „Севги” за област Разград, член на НК Интелект
41. Д-р Стефан Панайотов
Фондация Здравето на ромите – Сливен, съпредседател на НК Интелект
42. Стоян Стоянов
Нова алтернатива 2013 - София, член на НК Интелект
43. Д-р Стефан Панайотов
Здравето на ромите – Сливен, член на НК Интелект
44. Цецка Хаджигеоргиева
Ст. експерт в РИО на МОН - Видин
45. Цонко Цонев
Общински съветник община Каварна
46. Акад. Христо Кючуков
Берлински свободен университет
47. Христо Николов
Фондация Саворе – Самоков
48. Юксел Яшаров
Фондация Слънце за всеки – Пещера, член на НК Интелект
49. Янко Кривонозов
Бъдеще – Ракитово, член на НК Интелект